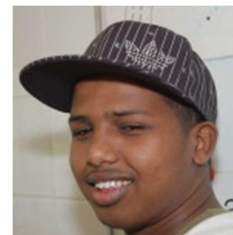

Schets onderwijsprogramma en lessentabel

Route 1, 12 – 16 jaar praktijkschool vso

De leerlingen in *Route 1 Uitstroomprofiel praktijkonderwijs, vso* bereiden zich voor op instroom in het praktijkonderwijs (en soms vso). De school moet voor deze leerlingen een veilige plek bieden, waarin zowel aandacht is voor veiligheid en structuur en rekening gehouden met het niveau van de leerling als voor voldoende uitdaging en stimulerende activiteiten waarbij de docent het leren van de leerling niet uit handen neemt. Het onderwijsprogramma in deze route bestaat uit twee fasen en heeft de volgende kenmerken:

1. In de **eerste fase** staat het leren van het Nederlands (als tweede taal) centraal en dat betekent dat er een flink aantal uren NT2 op het rooster staan. Het leren van het Nederlands, moet vanaf het begin zoveel mogelijk worden gekoppeld aan concrete situaties en voorbeelden, waarbij de leerlingen leren door te doen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van schoolse vaardigheden en de maatschappelijke redzaamheid als jongere in Nederland. Bij alle vakken in deze fase speelt de het leren van het Nederlands een belangrijke rol.

Kenmerken van fase 1 (basis)

- Veel NT2 gekoppeld aan praktische en concrete inhouden, waardoor de leerling dat wat hij leert meteen kan toepassen in de praktijk (transfer).
- Aandacht voor rekenen.
- Leven in Nederland (mens & maatschappij).
- Creatieve vakken, bijv. tekenen, handvaardigheid of drama.
- Sport en bewegen.
- Mentorles / coaching.

2. In de **tweede fase** wordt de leerling voorbereid op instroom in het praktijkonderwijs. Vanaf de ISK kan de leerling instromen in de onderbouw of bovenbouw van het praktijkonderwijs. De route die wordt gekozen is van diverse factoren afhankelijk, bijv. de leeftijd van de leerling, het taalniveau van de leerling en de afspraken die er zijn met het praktijkonderwijs. In ieder geval moet er in fase 2 aandacht worden besteed aan oriëntatie op de beroepsgerichte vakken in het praktijkonderwijs. Ook hierbij is de praktijk steeds het uitgangspunt. Aan de hand van bijv. meeloopdagen en excursies wordt toegewerkt naar een concreet toekomstperspectief. Het van belang de leerling zoveel mogelijk zelf te laten ervaren in de praktijk om de leerling op die manier tot een reële keuze te laten komen. Het is aan te bevelen om de leerlingen minimaal een dag per week al te laten meedraaien in het praktijkonderwijs. Van belang daarbij is dat ook in het praktijkonderwijs passende taalondersteuning wordt geboden, waardoor de leerling zijn Nederlandse taalvaardigheid verder kan ontwikkelen.

Kenmerken fase 2 (schakel)

- Vervolg aandacht NT2, o.a. gekoppeld aan de praktijksituaties waar de leerling naar gaat uitstromen.
- Aandacht voor sociale vaardigheden, bijv. goed kunnen luisteren, vragen stellen, om hulp vragen, samenwerken.
- Arbeidstraining i.s.m. praktijkonderwijs voor vaardigheden die nodig zijn op de werkplek.

Onderwijsprogramma fase 1 (basis)

VAKKEN fase 1 – basis	Toelichting
Nederlands als tweede taal (basismethode)	<p>Keuze voor een basismethode Nederlands als tweede taal (NT2) de aansluit bij het niveau en de leeftijd van de doelgroep, d.w.z. leerlingen van 12 – 16 jaar. In een basismethode NT2 komen alle domeinen van taalvaardigheden aan bod: luisteren, lezen, gesprekken voeren, spreken en schrijven. In een basismethode wordt meestal ook aandacht besteed aan de systematische opbouw van woordenschat, grammatica (impliciet of expliciet) en uitspraak. Voor de leerlingen in deze route is het van belang dat in het NT2-lesmateriaal aandacht besteed wordt aan mondelinge taalvaardigheid, woordenschat en functioneel lezen en schrijven.</p> <p>Daarnaast kan er, naast een basismethode, ook expliciet aandacht worden gegeven aan de afzonderlijke taalvaardigheden.</p>
➤ Luisteren	<ul style="list-style-type: none"> • Met veel TPR-activiteiten (Total Physical Response) werken aan luistervaardigheid en een basiswoordenschat aanleren. • Aandacht besteden aan verstavaardigheid (bijv. auditieve discriminatie & prosodie: de melodie van de taal).
➤ Lezen	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan de uitbreiding van de woordenschat: nieuw taalaanbod voor de leerling. • Aandacht besteden aan het vloeiend leren lezen: veel korte teksten die aansluiten bij het taalniveau van de leerling en ook bij de interesse en belevingswereld van de leerlingen, denk aan vriendschap, verliefd worden, ruzie, een baantje zoeken, enzovoort. • Aandacht besteden aan technisch lezen (automatiseren van het leesproces). • Aandacht besteden aan de ontwikkeling van de strategische leesvaardigheid.
➤ Gesprekken voeren / spreken	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan het vloeiend leren gebruiken van alledaagse uitdrukkingen, bijv. aan de hand van het zingen van liedjes. • Aandacht besteden aan verstaanbaarheid, tempo en vloeiend spreken. • Aandacht besteden aan functionele spreektaken in de dagelijkse en schoolse omgeving.

VAKKEN fase 1 – basis	Toelichting
➤ Schrijven	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan de verdere ontwikkeling van de motorische schrijfvaardigheid • Aandacht besteden aan instrumentele schrijfoefeningen die gericht zijn op het stimuleren van de taalverwerving. • Aandacht besteden aan kleine functionele schrijftaken in de dagelijkse en schoolse omgeving.
Rekenen	Werken aan rekenvaardigheid op weg naar 1F, met gebruik van veel praktisch materiaal, zoals een telraam en blokjes.
Leven in Nederland	Aandacht voor oriëntatie op Nederlandse samenleving en zelfredzaamheid in Nederland.
Creatieve vorming	Keuze voor één of meer van de volgende vakken: beeldende vorming, handvaardigheid, drama, tekenen of muziek. Hiermee werken de leerlingen op een andere manier aan de ontwikkeling van hun talenten.
Praktijkvakken	<p>Aandacht besteden aan praktische vaardigheden, denk aan vakken zoals koken, techniek of persoonlijke verzorging. Deze vakken worden aangeboden met het oog op zelfredzaamheid van de leerling: zelf kunnen koken, hygiëne, gezond eten, kleine klusjes kunnen doen én met het oog op de competenties van de leerling.</p> <p>Bij de praktijkvakken wordt gewerkt met eenvoudige opdrachtkaarten met duidelijke visuele ondersteuning en de lessen worden gegeven in een praktijklokaal dat is uitgerust met de benodigde voorwerpen.</p>
Bewegen en sport	Aandacht besteden aan verschillende activiteiten die de leerlingen 'in beweging' brengen, waarbij ook de ontwikkeling van de Nederlandse taalvaardigheid een rol kan spelen.
Mentorles / coachgroep	De mentorles of coachgroep draagt er zorg voor dat de leerling zich thuis gaat voelen/ voelt op school. Alle voorkomende zaken in relatie tot school en andere omstandigheden die een rol spelen bij het creëren van een prettige en veilige leeromgeving kunnen aan bod komen.
ICT	(eventueel) Aandacht besteden aan typevaardigheid en werken in Word, zoveel mogelijk in relatie met andere vakken, zoals iets over jezelf schrijven.

Onderwijsprogramma fase 2 (schakel)

VAKKEN fase 2 – schakel	Toelichting
Nederlands als tweede taal (basismethode)	Keuze voor een basismethode Nederlands als tweede taal (NT2) de aansluit bij de doelgroep. In de methode wordt aandacht besteed aan de taal van praktijksituaties die in het praktijkonderwijs voorkomen, zoals op de stage, in de praktijkles (wonen, werken, vrije tijd en burgerschap) en in de verschillende beroepsrichtingen.
➤ Luisteren	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan authentieke luisterteksten, aan de hand van passende luisteropdrachten, bijv. bij het Jeugdjournaal. • Aandacht besteden aan luistervaardigheid gekoppeld aan de praktijk, bijv. werken in een winkel of in de keuken.
➤ Lezen	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan leesvaardigheid voor het vloeiend lezen en aanbod woordenschat. • Aandacht besteden aan de verdere ontwikkeling van de strategische leesvaardigheid. • Aandacht besteden aan authentieke leesteksten, zoals de krant of informatie over beroepen.
➤ Vrij lezen	Minimaal drie keer per week (minimaal) 15 minuten Vrij lezen, waarbij leerlingen zelf een keuze kunnen maken over wat zij willen lezen. Vrij lezen stimuleert de taalontwikkeling van de leerlingen. Het is van belang dat het taalniveau van het boekje niet te veel afwijkt van het taalniveau van de leerling.
➤ Gesprekken voeren	Aandacht besteden aan specifieke gesprekstaken die van belang zijn in de praktijk, tijdens de stage of op de werkplek, bijv. hulp vragen als je een opdracht niet begrijpt of deelnemen aan een werkoverleg in de keuken.
➤ Schrijven	Aandacht besteden aan functionele schrijftaken die van belang zijn op school en in het praktijkonderwijs, bijv. een recept opschrijven.
Rekenen	Op weg naar 1F, aansluitend bij concrete taken, zoals boodschappen doen, etiketten van producten kunnen lezen, hoeveelheden berekenen in de keuken en iets kunnen afwegen, enzovoort.
Burgerschap	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht besteden aan een aantal maatschappelijke thema's, bijv. jij als consument, gezond leven, rechten en plichten van burgers in Nederland. • Aandacht besteden aan het Nederlandse onderwijssysteem.

VAKKEN fase 2 – schakel	Toelichting
Algemene techniek	Vaardigheden voor huis, tuin en keukenwerkzaamheden.
Verzorging incl. koken	Aandacht besteden aan hygiëne, goede voeding, seksualiteit.
Creatieve vorming	Keuze uit één van de vakken: beeldende vorming, handvaardigheid, drama, tekenen of muziek.
Bewegen en sport	Zie fase 1.
Mentorles / coachgroep	In de mentorles of coachgroep wordt aandacht besteed aan sociale vaardigheden, denk aan: je zelf presenteren, de ontwikkeling van studievaardigheden, bijv. plannen en organiseren, conflicthantering en omgaan met problemen. Dit alles als voorbereiding op en in de context van doorstroom naar het praktijkonderwijs.
ICT	<ul style="list-style-type: none"> • Geïntegreerd aandacht besteden aan computervaardigheden: een aantal veelgebruikte programma's zoals Word, PowerPoint/Prezi. • Aandacht besteden aan diverse vormen van Mediawijsheid, bijv. hoe ga je om met sociale media?

Route 1 | 12-16 Praktijkschool, vso

Hieronder vindt u een voorbeeld van een lessentabel behorend bij het uitstroomprofiel praktijkonderwijs, vso. De vakken die zijn opgenomen in fase 1 en 2 corresponderen met de vakken uit de schets van het onderwijsprogramma van de betreffende leerlijn. De genoemde uren zijn een indicatie. Indien gewenst kan hiervan afgeweken worden en kunnen andere keuzes worden gemaakt.

Vakken fase 1 - basis	Uur p/w	Vakken fase 2 - schakel	Uur p/w
Nederlands als tweede taal	16-18	Nederlands als tweede taal	8-10
Rekenen	4	Rekenen	4
Leven in Nederland	2	Burgerschap	2
Creatieve vorming	2	Algemene techniek	7
Praktijkvakken	2	Verzorging, incl. koken	6
Bewegen en sport	2	Creatieve vorming	2
Mentorles / coachgroep	2	Bewegen en sport	2
ICT	2	Mentorles / coachgroep	1
Totaal	32-34	Totaal	32-34